

บทคัดย่อ

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว
กรณีศึกษา : ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน
- ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์** : นางมาลินี หาญอุทธร
- ชื่อปริญญา** : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การพัฒนาประชาคมเมืองและ
ชนบท
- คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :**
รองศาสตราจารย์พิศมัย หาญสมบัติ	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.ชัชฎุมิ สีชมภู	กรรมการ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว และเพื่อหารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตำบลนาไร่หลวง และอาศัยอยู่ใน ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน จำนวน 30 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจชุมชนและ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัยด้านบริบทชุมชน พบว่าตำบลนาไร่หลวงเป็นตำบลที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย อาทิเช่น ถ้ำ น้ำตก และบริบทการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว พบว่า ในด้านการประชาสัมพันธ์นั้นมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่หลากหลาย ประชาชนในตำบลไม่มีการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ด้านบุคลากร พบว่า ไม่มีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในตำบลนาไร่หลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติอยู่มาก

ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยเกิดจากการระดมความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องใน 5 ชั้น ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา 2. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา 3. การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา 4. การวางแผนการแก้ไขปัญหา และ 5. การสรุปบทเรียนในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว

รูปแบบการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวด้านประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวให้ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว การจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รูปแบบการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวด้านการบริการ ได้แก่ การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการบริการแก่นักท่องเที่ยว พัฒนาลิขานวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบการขนส่งนักท่องเที่ยวที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวด้านบุคลากร ได้แก่ พัฒนาการองค์ความรู้ของบุคลากรในด้าน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของตำบลนาไร่หลวง รูปแบบการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและสะอาด การสร้างเครือข่ายและเส้นทาง การท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

คำสำคัญ : รูปแบบ , การมีส่วนร่วมของชุมชน , การบริหาร, การท่องเที่ยว

ABSTRACT

Thesis title: A Pattern of Community Participation in Tourism Management: A Case Study of Na Rai Luang Subdistrict, Songkwae District, Nan Province

Author: Mrs. Malinee Hanyut

Degree: Master Degree of Public Administration (Urban and Rural Community Administration and Development)

Thesis advisor and committee:

Assoc. Prof. Pitsamai Harnsombat Chairperson

Lect. Dr. Chatphum Sichomphoo Committee

This participatory action research aimed to study the context of the community regarding tourism management and to develop an appropriate pattern of community participation in tourism management of Na Rai Luang Subdistrict, Songkwae District, Nan Province. The sample group consisted of 30 community leaders and people who had knowledge about tourism and lived in Na Rai Luang Subdistrict. The research instruments were a survey form, an in-depth interview and a record of group discussion and triangulation method.

The results were as follows:

Regarding the community context; there were natural resources which could be tourist attractions, for example a cave and a waterfall. Regarding tourism management; advertising was insufficient. The people in the village did not provide services to tourists. Regarding personnel; there were no officers who were responsible for tourism. Regarding the tourist attractions; the locations were natural.

The pattern of community participation in tourism management of Na Rai Luang Subdistrict consisted of five steps: finding out problems, prioritizing the problems, analyzing the causes of the problems, planning to solve problems and summarizing the lessons learnt.

The pattern of tourism management consisted of four aspects: public relations aspect – tourist attractions must be advertised to attract tourists and the personnel must be trained in public

relations; service aspect – tourism information, facilities, safety, infra -structure and transportation must be improved to reach the standards set; personnel aspect – personnel must have knowledge about the tourist attractions and the people in the community must have awareness and participate in tourist attraction development; tourist attraction aspect – the locations must be cleaned and kept beautiful. Network and tourism routes should be covered both in the province and in other provinces.

Keywords: pattern, community participation, management, tourism